

MÅNEDSBLADET

Glemmer du

Nr. 6 - Juni 2005

Tårnby Kommunebiblioteker - Lokalhistorisk Samling

Forsideillustration:

I denne udgave af "Glemmer du" er der hentet inspiration fra:

Diverse Avisartikler samt:

KVIK 1933-1983 - Jubilæumsskrift

ISSN 1397-5412

Glemmer du er udgivet af: Tårnby Kommunebiblioteker, Lokalhistorisk Samling

Skrevet og redigeret af: Inger Kjær Jansen

Layout: Vicky Bonde

Sommertid er badetid

(som regel)

Forhåbentlig får vi en sommer med den sol og varme, der får os til at tage en dukkert i Øresund.

I år bliver det særligt spændende, for Tårnby Kommune har fået et meget flot nyt søbad. Herom senere. Vi går først lidt tilbage i tiden.

DEN FØRSTE BADEANSTALT

Den første badeanstalt i Kastrup kom til at ligge ved Kastrup Værk. Det skete på initiativ af to sergentter, Alfred Hansen og P. V. Hansen, der i 1912 lejede et område af Kastrup Lodsejerlav ved stranden udfor Alleen og i bugten ved Kastrup Værk. Bygningskommissionen gav byggetilladelse til anlæggelse af søbadet samme år.

Amager Strandvej, dengang Krudttårnsvej, var normalt lukket for almindelig passage på grund af krudtmagasinerne, men der blev nu bevilget adgang til at krydse vejen, så borgerne kunne få sig en dukkert.

I anledning af søbadets anlæggelse skrev Amager Bladet følgende:

Taarnby Sogneraad, mødet d. 4 Juni.

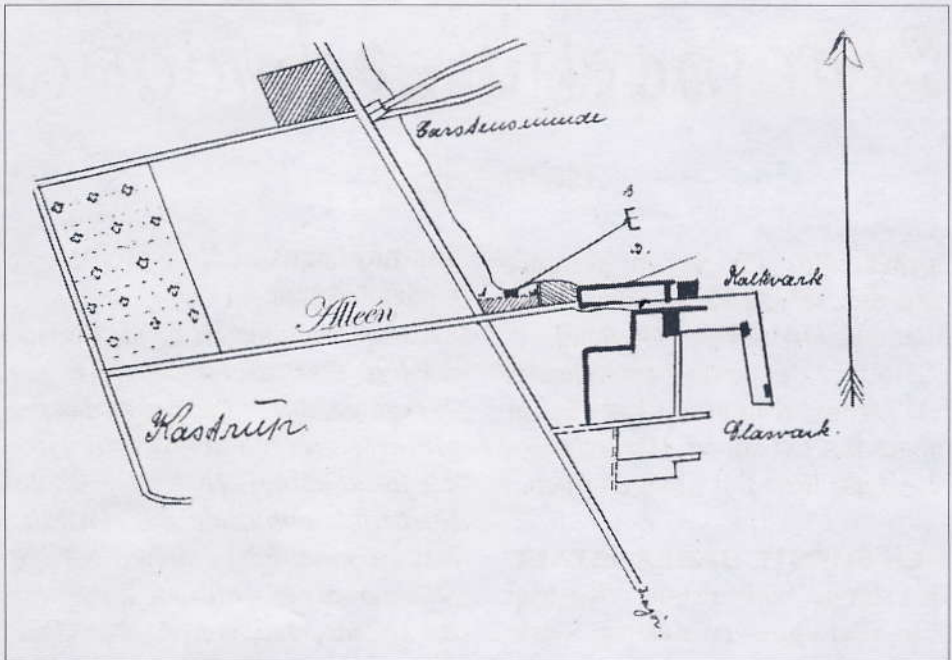
Kastrup Badeanstalt er nu saavidt færdigt. Der forelaa Skrivelse fra 2. Ingeniørdirektion om, at der fra Militærvæsenet intet var til Hinder for at aabne den.

Kastrup kommunale Badeanstalt.
kan - ikke mindst i denne herlige Sommervarme - absolut anbefales Besøgende, selv om de bor, ikke alene udenfor Sognet, men ogsaa udenfor selve Amagerlandet.

Man tager med Banen til Kastrup Station, hvorfra der kun er fem Minutters Gang til Stranden. OG for Cyklister stiller det sig saanemt, at de kan køre lige ned til Badebroen.

Ruten er Amagerbrogade, Landevejen, hvorfra drejes til venstre ad Taarnby Villaby. Der kan ogsaa fra Øresundsvej cykles ad Kastrupvej.

For Damer og Herrer, der ikke er fremragende Svømmere, endsige Frisvømmere, er Kastrup Badeanstalt ideel. I Bassinet gaar Vandet til Brystet, og paa Sandbund kan

Det oprindelige Kastrup Søbad lå ud for Saltværksvej, som det ses af denne tegning, sendt til bygningskommisionen i 1912.

man saa, efter Mod og Behag, spadsere ud paa større Dybder, og dér dukke sig i det friske og altid klare Vand.

Selv de, der i Aarenes Løb sjældnere har taget Strandbad, og derfor mulig har et Par Atomer Vandkræk i Blodet, bliver der et Par Besøg paa den hyggelige Anstalt, uforfærdede til at færdes i det vaade Element.

Her er nu ogsaa rart og fredeligt. Og har man Tid, tager man med smaa Afstikkere "i Ballen" imel-

lem, Solbad, saa den hvide Vinterhud bliver rød og siden brun. Det tilraades som bekendt at gaa fremad i smaa Tempo, for ikke at fremkalde Hudirritationer. For meget og for lidt fordærver jo alting.

Derfor - det er varmt. Tag og plump i Vandet, det er den mest oplivende Beskæftigelse, man kan foretage sig i denne Hede.

Otto Jensen

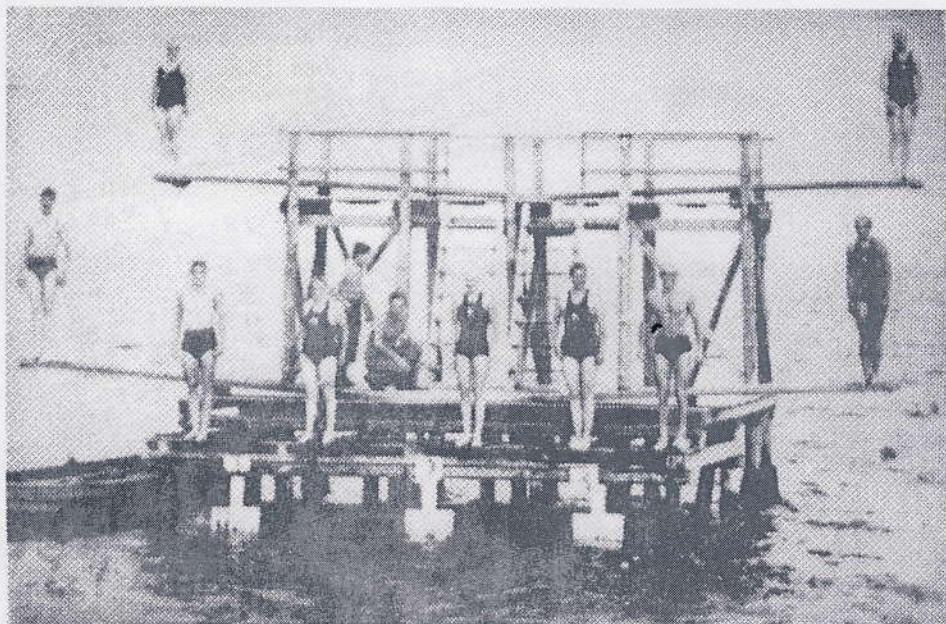

*Kastrups første badeanstalt,
ca. 1920.*

I 1917 ville de to sergenter sælge badeanstalten til kommunen, da de på grund af sikringsstyrken indkaldelse ikke kunne passe den. Sognerådet diskuterede dette, enkelte medlemmer mente, man først skulle undersøge, på hvilke betingelser badeanstalten kunne overtages og drives. En anbefalede, at nedsætte prisen så den

”almene befolkning” kunne få glæde af badeanstalten. Et sæsonkort havde året før kostet 5 kr. Sagen gik videre til økonomiudvalget. I august 1917 købte sognerådet badeanstalten for 5500 kr.

Den 26 juni 1932 kl. 6 blev et nyt søbad åbnet, denne gang udfor Saltværksvej. Efter datidens stan-

Svømmeklubben har stævne ved Kastrup Søbad i 1938.

dard med gode faciliteter for de badende og for svømmere. Et familiekort kostede 7 kr., enkeltbilletter til lukket (omklædnings-) rum kostede 25 øre, et åbent var 10 øre billigere.

Bademestre var fru Rønnow og Carl Vetzell.

Amager Bladet skrev følgende

Kastrup Søbad aabnet

I modsætning til Dragør, der jo som bekendt har haft adskillige vanskeligheder at kæmpe med*, er det nu lykkedes Tårnby Kommune at få sin nye badeanstalt færdig til at modtage sommerens invasion.

Indvielsen fandt sted i søndags og, skal det siges med det samme, at har det trukket lidt længe ud med opførelsen af "Kastrup Søbad", som det officielle navn bliver, er resultatet til gengæld så godt som man vist overhovedet kan forlange det. Etablissementet er opført af maskinsnedkeriet Novus og tømrermester Simon Petersen, Gl. Kirkevej, efter tegninger ad d'hr. Arkitekt Brix og inspektør Schouenborg, hvilket samtlige har skilt sig særdeles smukt fra den stillede opgave.

Når den 225 m lange badebro er fuldstændig færdig, hvad den endnu ikke var ved indvielsen, vil den, foruden at være den egentlige adgang til badeanstalten, også være baseret på at modtage promenerende gæster, idet den længst ude udstyres med en platform antageligt med bænke, og hvorfra der haves den herligste udsigt over Sundet som kysten.

Tårnby Kommune bliver således med det nye etablissement to attraktioner rigere.

*I Dragør var badeanstalten privatejet, og på dette tidspunkt ønskede en hel del borgere at få den flyttet, da der var sundhedsfarlige udløb ved badeanstalten. Men kommunen ønskede ikke at hjælpe økonomisk på dette tidspunkt.

Kastrup Søbad blev flittigt benyttet af de mange "vandhunde" i kommunen og senere af medlemmer af Svømmeklubben "Kvik". I svømmeklubbens 50 års jubilæumsskrift fra 1983 står følgende beskrivelse af badet:

Startstedet "Den gule" var en søbadeanstalt noget i stil med Amager Helgoland. Den lå ude i vandet i forlængelse af Saltværksvej - der hvor i dag vejen til lystbådehavnen ligger. I 1933 så forstranden anderledes ud. Ved normalt

højvande var strandkanten visse steder kun ca. 50 meter fra Amager Strandvej.

"Den gule" var bygget på nedrammede pæle ca. 150 meter ude i vandet og var efter datidens forhold en virkelig fin badeanstalt med gode omklædningsforhold adskilt dame- og herreafdeling samt et sportsbassin, hvor der kunne afholdes svømmestævner - dog havde man glemt tilskuerpladserne.

SVØMMEUNDERVISNING

I arbejdsløshedsperioden i midten af 1930'erne nød mange arbejdsløse sommeren ved Kastrup strand. Poul Albrechtsen, formand for svømmeklubben Kvik, tilbød at give de arbejdsløse, der ikke kunne svømme undervisning heri. Tilslutningen var ikke stor, men årsagen blev fundet. Det viste sig, at de ikke havde råd til at betale de 25 øre, det dengang kostede at benytte søbadet. Men det blev klaret, bademesteren sørgede for, at de der fik svømmeundervisning kom gratis ind.

Mange voksne tænker med gru tilbage på forsommerens svømmeundervisning i skolen, hvor gymnastiklæreren med barsk mine gennede eleverne ud i det kolde, ofte kun 10 grader varme vand. Mange tog også den "Den danske

Kastrup Søbad ved Saltværksvej, 1935

skoles svømmeprøve". Svømmeprøven omfattede: 150 meter brystsvømning eller crawl, 50 meter rygsvømning eller crawl, flydning (små armbevægelser var tilladt), dykning efter genstand fra udspring på hovedet, dybden var ca. 2 meter, vandtrædning i 1 minut og 15 meter bjergning af forestillet bevidstløs.

Senere kom der svømmehaller hvor undervisningen foregår under mere behagelige forhold.

KASTRUP SØBADS VIDERE SKÆBNE

Kastrup Søbad ved Saltværksvej led en krank skæbne i 1939. Da vinterens is brød op, blev pælene til badeanstalten ødelagt. Tårnby Kommune havde på dette tidspunkt ikke råd til etablere en ny badeanstalt.

Derefter fulgte perioder med lidt omskiftelige forhold for de badeglade. Svømmeklubben Kvik fik bl.a. lov til at benytte den udvendige mole i Kastrup Havn. Der manglede dog både badehuse og

omklædningsrum, men i mangel af bedre lejede man et par vogne. Andre havde et primitivt badehus på den anden side af Strandvejen. Søbadet blev dog reetableret igen samme sted. Men da lystbådehavnen mellem fiskerihavnen og luft-havnen blev anlagt i 1954 fik Kastrup Søbad en ny placering her, dog først fra foråret 1955. Den nye badeanstalt gik fra lystbådehavnen sydliges mole til dybt vand, og havde en lang række badekabiner på land. Her var der også mulighed for at vinterbade, da der blev indrettet et omklædningsrum med lys og varme.

Da Øresundsbroen skulle anlægges i slutningen af 1990'erne, måtte søbadet ofres.

Men kommer tid kommer råd, mandag den 30 maj 2005 blev et enestående nyt søbad indviet nord for Kastrup Strandpark.

Bibliotekschef Jens Lauridsen anmelder Kastrup Søbad:

I 60'erne og 70'erne kunne søbadene mange steder være problematiske på grund af forureningen i vandet specielt i relation til de hurtigt voksende storbyer.

De sidste 10-15 års markante forbedring af vandkvaliteten har imidlertid betydet en renaissance for søbadene. Mange er opstået

og endnu flere er under planlægning.

Et af de nyeste søbade, Kastrup Søbad, er opført af Tårnby Kommune og indvies i maj måned.

Badeanlægget er tegnet af det verdensberømte svenske arkitektfirma White Arkitekterne - www.white.se.

Søbadet er beliggende ganske få meter nord for lystbådehavnen i Kastrup, nogle hundrede meter nord for den kommende Blå Planet og lidt syd for de rekreative områder 5-øren og 10-øren ud for Kastrupfortet.

Kastrup Søbad er en imponerende konstruktion i azobetræ. En 70 meter lang gangbro leder ud på badeanlægget. Det er imidlertid også muligt at tage ophold på eller at bade fra gangbroen hvor et antal stiger er monteret.

Selve badet består af en cirkulær form med en diameter på 40 m. I alt 750 kvadratmeter trædæk til solbadning og fornøjelse.

Der er udsigt over Øresund gennem de lodretsiddende planker, udsigtens betydning varierer: periorisk sidder plankerne tæt afløst af sektioner med længere mellemrum. Læ eller udsigt, det er spørgsmålet. Under alle omstændigheder foregår det vigtigste inde i den cirkulære form; her er mulighed for ophold ved bænke der

er en integreret del af konstruktionen, på platforme i forskellige niveauer eller på sidde-trapper inden det afgørende indtræffer: mødet med vandet! Man kan springe ud fra et 5-meter og et 3-meterpunkt ligesom man naturligvis kan hoppe i fra een af de førnævnte platforme hvor af nogle er placeret ude i vandet som små øer. Naturligvis kan man også mere afstadigt sænke sit legeme ved at gå ned af én af de talrige stiger og trapper. For handicappede er der lavet en helt speciel rampe der helt inde fra kysten giver kørestolsadgang til Øresund.

Kastrup Søbad henvender sig til dem der kan svømme. Familier med småbørn må blive inde på den nyanlagte strand, den sydlige afslutning på det store Amager Strandpark Projekt som færdiggøres til august.

Ude på selve Søbadet er der faciliteter til omklædning og en afskylning i ferskvand. Inde på land er bygget en toiletbygning. Cirkulær, naturligvis, som søbadet. En indre kerne rummer de forskellige funktioner. Et plankeværk af samme kvalitative dimensioner som bygningen i havet danner en ydre skærm og sørger for løbende udluftning.

Rent arkitektonisk er Kastrup Søbad på samme tid blød og organisk med de fine runde former og meget stringent og præcis i udtrykket. Bygningsmaterialet, azobe, udstråler ligeledes gyldne brunlige nuancer og fasthed og soliditet.

Et andet arkitektonisk virkemiddel er kontrasten mellem åben og lukket. Søbadet lukker sig om sig selv men der opereres hele tiden med forskellige udsigter.

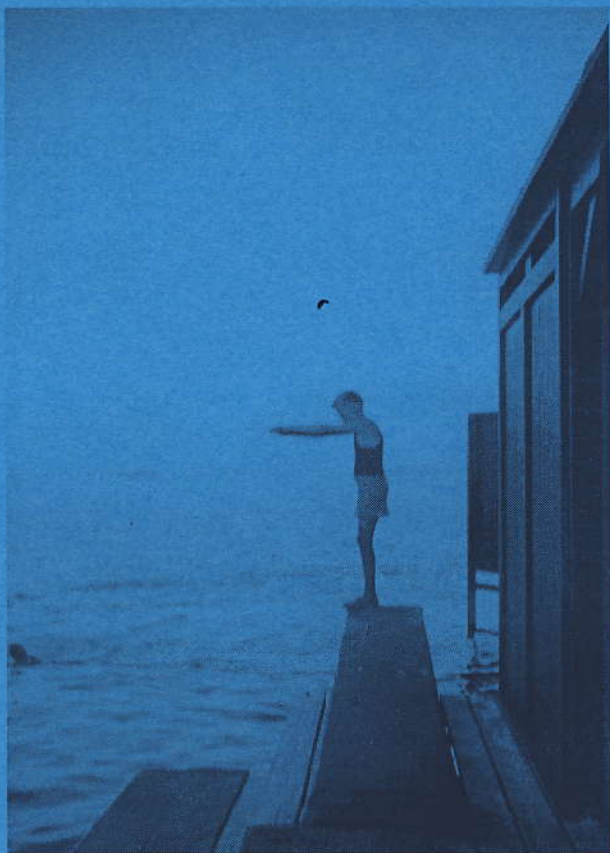
Morsomt er det at nærme sig Søbadet fra vandsiden. På afstanden står formen rent. Jo tættere man man kommer på jo mere minder anlægget om østerlandsk pælehusbyggeri.

Om aftenen og om natten er Kastrup Søbad smukt belyst – både med henblik på et aftenbad og på grund af den kunstneriske effekt.

White-arkitekterne sammenligner Kastrup Søbad med et enormt skaldyr – associationen kunne også være en UFO eller verdens mest avancerede tømmerflåde.

Variation, dynamik og ikke mindst funktionalitet har været arkitektoniske nøgleord og samtidig står Kastrup Søbad som en smuk helstøbt form der givet både i kraft af aktiviteten på stedet og den æstetiske præstation vil blive et "landmark" og et ikon med stor

Kastrup Søbad ved Saltværksvej, 1935

identifikationsværdi for Tårnby Kommune.

Med al respekt for Turning Torso på den anden side af Sundet må man sige at udsigten herfra til Kastrup Søbad er noget bedre end omvendt!

Også den rent håndværksmæssige side af sagen er i orden, det er sjældent at se et byggeri der i den grad nærmer sig perfektionen.

Først og sidst er Kastrup Søbad et

folkeligt og moderne badeanlæg som er en gave til borgerne i Tårnby Kommune og alle andre der måtte komme forbi. Og: fornøjelsen er gratis.

Politikens arkitekturanmelder og tidsskriftet Arkitektur uddeler alle tænkelige roser og stjerner til Kastrup Søbad. Så snup en svømmetur eller mere i sommerens løb!

Hvis du har billeder, oplysninger eller andet af lokalhistorisk interesse, så henvend dig til:

Lokalhistorisk Samling

Kamillevej 10

2770 Kastrup

Tlf. 32 46 05 45

www.bibliotek.taarnby.dk

Klik på Lokalhistorisk Samling

Vi har publikumsmaskine med adgang til internettet og mange slægtsforskerlinks.

Åbningstider:

Mandag	15.00 - 19.00
Tirsdag	12.00 - 16.00
Fredag	12.00 - 15.00

Lokalhistorisk Samling har desuden udstillinger på:

Kastrupgårdssamlingen

"Midt på Amager"

&

"Kastrup Glas"

Åbent Tirsdag til søndag

14.00-17.00

Onsdag tillige

14.00-20.00

Plyssen

Amager Strandvej 350:

**Permanente og
skiftende udstillinger**

Åbent Lørdag og søndag

13.00-16.00